

Z A P I S N I K
sa XLVIII sjednice Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje
Skupštine Crne Gore 26. saziva, održane 28. februara 2019. godine

Sjednica je u 11:05 časova.

Predsjedavao je prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali poslanici/e, članovi/ce Odbora: mr Sanja Pavićević, Mirsad Murić.

Sjednici nijesu prisustvovali/e članovi/e Odbora poslanici/e: dr Predrag Sekulić, Genci Nimanbegu, Marija Čatović, Ana Nikolić, dr Vera Bulatović, dr Strahinja Bulajić i mr Veljko Vasiljević.

U skladu sa članom 65 stav 2 sjednici su prisustvovali poslanica/i: Jovanka Laličić, Mihailo Anđušić, Ervin Ibrahimović i Milorad Vuletić.

Sjednici je, u svojstvu predlagača zakona, prisustvovala mr Ivana Vojinović, generalna direktorica Direktorata za životnu sredinu u Ministarstvu održivog razvoja i turizma.

U skladu sa članom 67 stav 2 sjednici su prisustvovali predstavnici Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja: Milena Krasić, savjetnica u Direkciji za upravljanje resursima i ribolovnom flotom i Denis Frljučkić, savjetnik u Direkciji za monitoring i inspeksijski nadzor.

Rad sjednice su pratili predstavnici medija.

Pošto je konstatovano da sjednici prisustvuje većina članova Odbora, te da postoji kvorum za rad i punovažno odlučivanje, za sjednicu je utvrđen sljedeći

DNEVNI RED:

1. PREDLOG ZAKONA O STRANIM I INVAZIVNIM STRANIM VRSTAMA BILJAKA, ŽIVOTINJA I GLJIVA.
2. TEKUĆA PITANJA.

*****

1. **Prva tačka dnevnog reda - Predlog zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva**

Prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora je, u uvodnom izlaganju, obrazložio razloge zbog kojih su pozvani predstavnici Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja da prisustvuju sjednici Odbora i podsjetio na dogovor sa 22. sjednice Odbora na kojoj je razmatran Predlog zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi. Kazao je da je potrebno diskutovati o rješenjima iz tog Zakona i Predloga zakona koji je na dnevnom redu, imajući u vidu da pojedina normativna rješenja mogu onemogućiti dosljednu primjenu pomenutih zakona. Podsjetio je da je i poslanik Murić ukazao na ovaj problem, da se Zakonom o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturu predlaže jedno, a Predlogom zakona, koji se razmatra, da se predlaže drugačije rješenje, što može onemogućiti inspekciju da kvalitetno obavlja poslove iz svoje nadležnosti.

mr Ivana Vojinović, direktorica Direktorata za životnu sredinu u Ministarstvu održivog razvoja i turizma, dala je uvodne napomene o Predlogu zakona. Istakla je da je izradom Predloga zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva po prvi put uspostavljen adekvatan sistemski mehanizam u Crnoj Gori kojim će se kontrolisati i sprečavati širenje stranih invazivnih vrsta, koje mogu imati negativan uticaj na biodiverzitet, ekosistemske usluge i zdravlje ljudi. Postojećim Zakonom o zaštiti prirode bilo je uređeno pitanje alohtonih, stranih vrsta, međutim u Evropskoj uniji je 2014. godine usvojena Uredba o sprečavanju i upravljanju unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta, koja je uvela složen sistem administriranja i postupanja nadležnih državnih organa. Širenje invazivnih vrsta je prijetnja gubitku globalnog biodiverziteta pa je odlučeno da se ovo pitanje uredi posebnim zakonom. Pojasnila je da se shodno Predlogu zakona, strane vrste mogu unositi u prirodu, uzgajati u zatvorenom sistemu i stavljati na tržište ako se nalaze na listi nedozvoljenih stranih vrsta. U suprotnom, postupanje je moguće samo na osnovu dozvole Agencije za zaštitu prirode i životne sredine. U postupku dobijanja dozvole značajno je mišljenje Komisije za procjenu invazivnosti strane vrste koja je stručno i savjetodavno tijelo Agencije sastavljeno iz reda stručnjaka i naučnika. U slučaju odbijanja zahtjeva podnosioci mogu pokrenuti postupak procjene invazivnosti strane vrste.

Navela je da se invazivne strane vrste koje se nalaze na Listi invazivnih stranih vrsta i koje izazivaju zabrinutost u Crnoj Gori mogu unositi, držati, uzgajati razmnožavati i prenositi samo u naučne svrhe ili u medicinske svrhe i to na osnovu dozvole Agencije za zaštitu prirode i životne sredine, uz obavezno obavještanje javnosti. Navela je da ako Agencija, na osnovu naučnih dokaza, utvrdi pojavu strane vrste, koja do tada nije bila uočena na teritoriji Crne Gore, ili pojavu invazivne vrste koja se nalazi na Listi invazivnih stranih vrsta, ili može predstavljati vrstu koja će predstavljati rizik po zdravlje ljudi, dužna je da u roku od pet dana obavijesti Komisiju za procjenu invazivnosti radi davanja predloga za sprovođenje hitnih mjera iskorjenjivanja koje sprovodi samo pravno lice uz ispunjene zakonske uslove. Pojasnila je da nadzor nad sprovođenjem ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega sprovodi Ministarstvo održivog razvoja i turizma, inspekcijski nadzor je u nadležnosti Uprave za inspekcijske poslove, inspekcijski nadzor nad stranim i invazivnim stranim vrstama sprovodi veterinarska i fitosanitarna inspekcija, dok je nadzor nad vrstama koje se unose u morsku sredinu, putem balastnih tankova na brodovima, nadležnost inspekcije za sigurnost plovidbe. Takođe, propisana su prava i obaveze carinskog organa. Dalje je upoznala da će podzakonska akta biti donijeta u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovog zakona, dok će se Akcioni plan za kontrolu nenamjernog unošenja i širenja invazivnih stranih vrsta i Plan upravljanja donijeti najkasnije u roku od tri godine od dana donošenja Liste invazivnih stranih vrsta. Predviđeno je da Zakon počne da se primjenjuje od 1. marta 2021. godine kako bi se donijela pomenuta podzakonska pravna akta i stvorili uslovi za implementaciju. Takođe, ističe da su dobili pozitivna mišljenja Evropske komisije, Privredne komore, Zajednice opština i resornih ministarstava.

Prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora, sugerisao je da treba razmišljati u pravcu da se ne preuzimaju obaveze veće od onih koje zahtijeva Evropska unija. Kazao je da je Odbor zabrinut za pravne konsekvence primjene zakona, jer treba precizirati da li se izraz „ strane vrste“ odnosi na vrste koje su strane Crnoj Gori ili one koje su strane za Evropsku uniju i dao predlog da stoji zajednička odrednica Crna Gora/EU kroz sve članove zakona. Naveo je da se u članu 4 stav 1 tačka 9 navodi da su putevi unošenja mehanizmi unošenja i mišljenja je da je prihvatljivije da stoji odrednica „načini unošenja“. Ukazao je na izraz „propagule“ koji se koristi u Predlogu zakona, a za koji nije data definicija i istakao da je potrebno koristiti izraze na crnogorskom jeziku u pripremi Predloga zakona. Zatražio je objašnjenje od predstavnika dva resorna ministarstva da li je potrebno usaglašavati član 21 stav 2 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi sa predmetnim Predlogom zakona.

mr Ivana Vojinović je kazala da će se tek kada se urade liste stranih i invazivnih stranih vrsta znati koje su to vrste koje izazivaju zabrinutost za Crnu Goru, a da se sada samo hipotetički može govoriti o tome. Pojasnila je da se poređenje Crna Gora i/ili EU odnosi samo na dio navedenih termina.

Denis Frljučkić, savjetnik u Direkciji za monitoring i inspekcijski nadzor, u uvodnom izlaganju kazao je da su u Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja dali pozitivno mišljenje na ovaj Predlog zakona, ali su uočili da se u Predlogu zakona ne prepoznaje definicija izraza „alohtone vrste riba“. Naveo je da to u primjeni može biti problem prilikom izdavanja dozvola sportsko - rekreativnim klubovima. Navodi da je zato ispred Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja predložio da se doda definicija izraza „alohtone vrste riba i drugih organizama“.

Poslanik Mirsad Murić, naglasio je da apsolutno treba zabraniti invazivne alohtone vrste u slatkim vodama jer se ne radi o zatvorenim sistemima koje možemo kontrolisati. Podsjetio je da se i ranije izjasnio da mu član 21 stav 2 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi nije prihvatljiv zbog čega je prilikom njegovog razmatranja i podnio amandman koji je predložio da se navedeni stav izbriše. Naveo je primjer kalifornijske pastrmke koja uništava ostale populacije autohtonih vrsta i njihova staništa. Poslanik je iznio stav da atraktivnosti Crne Gore, kao destinacije i ribolovne destinacije, na prvom mjestu doprinose njene autohtone vrste.

Prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora, insistirao je na odgovoru da li je neophodno i na koji način korigovati član 21 stav 2 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi kako bi se odredbe o alohtonim vrstama mogle nesmetano primjenjivati i kako bi se međusobno uskladili Zakon o slatkovodnom ribarstvu i Predlog zakona koji se razmatra. Postavio je pitanje da li je prihvatljivo da istu materiju regulišu dva zakona koje implementiraju različita ministarstva. Naveo je da se član 21 stav 2 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi do sada nije primjenjivao, te da će se primijeniti upravo onda kada se usvoji ovaj Predlog zakona, što može dovesti do problema jer će inspektori morati da djeluju ili po jednom ili po drugom zakonu. Sugerisao je da je rješenje da se izmijene odredbe predmetnog Predloga zakona.

mr Ivana Vojinović kazala je da je, sa aspekta nadležnosti Ministarstva održivog razvoja i turizma, krovni zakon Zakon o zaštiti prirode i da on daje definiciju autohtonih, alohtonih i ostalih vrsta životinja, biljaka i gljiva. Pojašnjava da je alohtona vrsta svaka vrsta unijeta na teritoriju Crne Gore namjerno ili nenamjerno.

Milena Krasić, savjetnica u Direkciji za upravljanje resursima i ribolovnom flotom pojasnila je da se u Predlogu zakona koristi izraz „alohtone vrste“ dok se u Zakonu o zaštiti prirode navodi što se podrazumijeva pod pojmom alohtone vrste. Kazala je da kod člana 21 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi problem vide samo u terminologiji, te da se u Evropskoj uniji koriste izrazi: strane vrste, invazivne strane vrste, lokalno neprisutne vrste. Kada je u pitanju poribljavanje ribolovnih voda navodi da je to nadležnost Ministarstva poljoprivrede i ruralnog razvoja, koje daje na korišćenje ribolovne vode sportsko-ribolovnim klubovima, koji se Ministarstvu obraćaju zahtjevom za poribljavanje. Mišljenja je da klubovi, prilikom poribljavanja, mogu da se obrate zahtjevom za poribljavanje vrstama koje nijesu karakteristične za Crnu Goru i zbog toga je bitno da član 21 stav 2, kao takav, ostane u Zakonu o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi.

Prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora, kazao je da je tokom donošenja Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi poslanik Murić bio izričito protiv toga da se strane vrste uopšte unose u Crnu Goru u otvorene vodene sisteme a da predlagači, sa druge strane, zastupaju rješenje da se neke vrste ipak mogu unijeti uz pribavljeno odobrenje i naučno mišljenje. Mišljenja je da je suštinsko pitanje da li se unošenje stranih vrsta dozvoljava u zatvorenim ili otvorenim sistemima.

Poslanica Jovanka Laličić je kazala da brisanje ovog stava 2 člana 21 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi nije tehnička već suštinska izmjena jer se ukida pravo Ministarstvu poljoprivrede i ruralnog razvoja da izdaje dozvole.

Poslanik Mirsad Murić ukazao je na činjenicu da npr. Crno jezero naseljavaju endemične vrste kojima su određene strane vrste neprijatelji. Iznio je mišljenje da je za Crnu Goru mnogo veći ekološki interes nego ribolov i da će mnogi ljudi radije doći da vide naše endemične vrste nego da love npr. jezersku zlatovčicu.

Denus Frljučkić je kazao da bi se brisanjem člana 21 stav 2 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi zabranilo unošenje bilo koje vrste u ekosistem. Kao rješenje problema je naveo da se doda definicija izraza „alohtona vrsta“ u tekst Predloga zakona, jer se poribljavanje alohtonih vrsta riba u naše ribolovne vode ne može obavljati bez dozvole organa uprave nadležnog za poslove zaštite prirode, a to je Agencija za zaštitu prirode i životne sredine.

mr Ivana Vojinović zaključuje da ovaj Predlog zakona ne uvodi dodatne restrikcije, te da dozvoljava unošenje strane vrste ako se nalazi na Listi dozvoljenih vrsta. U situaciji da se ne nalazi na Listi, podnosiće se zahtjev Agenciji za zaštitu prirode i životne sredine koja će voditi postupak u kom se izdaje ili ne izdaje dozvola. Ponovila je da, ako govorimo o invazivnim stranim vrstama, trebamo znati da je njihovo unošenje i tranzit dozvoljen samo u naučne, medicinske i svrhe očuvanja bioloških komponenti, van prirodnog staništa.

Poslanik Mirsad Murić, je naveo da će se Zakon primjenjivati od 1. marta 2021. godine jer je potrebno da se formira Komisija koja će da pripremi Listu stranih invazivnih vrsta i da je, u međuvremenu, potrebno pratiti implementaciju člana 21 stav 2 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi.

Poslanica Jovanka Laličić pojasnila je da se odredba člana 21 stav 2 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi može primijeniti tek za dvije godine, danom stupanja na snagu Zakona o stranim i invazivnim stranim vrstama biljaka, životinja i gljiva, a za to vrijeme se ne možete izdavati nikakva dozvola. Upitala je predlagače da li su svi saglasni sa tim i postavila pitanje što nakon 2021. godine, po kojem zakonu će se nakon 2021. godine izdavati dozvola zainteresovanom licu?

Poslanik Milorad Vuletić je naveo da je pozitivna činjenica što se ne ide odmah u primjenu propisa već se ostavlja vrijeme da se formira Komisija koja će dati stručno mišljenje i utvrditi koje su to vrste i na koji način se mogu eksploatisati kod nas. Nakon toga će vjerovatno doći do korekcija u jednom od ova dva zakona, s toga sa pravne strane ne vidi problem ni u jednom od zakona osim u pomenutim tehničkim korekcijama.

Prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora, dodao je da ne ulazi u stručna mišljenja, već da govori o pravno-tehničkom dijelu zakona, naglasivši da je uloga Odbora, između ostalog, da spriječi pravnu prazninu koja bi onemogućila inspekciju u radu i nadzoru ili dovela do procedura obaranja rješenja koja su u konfliktu. Zato je apelovao da pravnici u ministarstvima koji su predlagači zakona analiziraju navedena rješenja i o tome naknadno obavijeste Odbor.

Poslanik Mirsad Murić je, u vezi sa članom 5 Predloga zakona, upitao da li po ovom članu Listu dozvoljenih stranih vrsta određuje Ministarstvo održivog razvoja i turizma i zašto nijesu uključene naučne institucije.

mr Ivana Vojinović objasnila je da je Lista podzakonski akt koji izrađuje radna grupa koju formira Ministarstvo i da je čine i predstavnici naučne zajednice, kada u Ministarstvu procijene da je to neophodno.

Prof. dr Petar Ivanović, predsjednik Odbora, predložio je, a Odbor se saglasio, da se u direktnoj komunikaciji dva nadležna ministarstva razmotre napomene koje su iznijete na Sjednici, još jednom provjere da li su saglasni sa sadašnjim rješenjima koja se odnose na član 21 Zakona o slatkovodnom ribarstvu i akvakulturi i njegovu usaglašenost sa Zakonom o stranim i invazivnim stranim vrstama

biljaka, životinja i gljiva, te da Ministarstvo održivog razvoja i turizma razmotri sugestije Odbora za amandmanskim djelovanjem na pojedine odredbe i eventualne amandmane ili odgovor dostavi Sekretarijatu Odbora. Predložio je, a Odbor se saglasio, da se po ovoj tački dnevnog reda Odbor izjasni na nekoj od narednih sjednica.

2. Druga tačka dnevnog reda – Tekuća pitanja

Po ovoj tački dnevnog reda nije bilo predloga.

*****

Sjednica je zaključena u 12:15 časova.

SEKRETARKA ODBORA

mr Milena Kapa

PREDSJEDNIK ODBORA

prof. dr Petar Ivanović